

โดย นางสาวอาชีนี ปัทมะสุคนธ์ ผู้ช่วยเลขาธิการ
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

หลายคนอาจคุ้นเคยกับคำว่า “บัญชีม้า” จากข่าวเกี่ยวกับกลโกงออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งบัญชีม้า คือ บัญชีที่มิจฉาชีพใช้ในการรับโอนเงินจากเหยื่อและโยกย้ายไปยังที่อื่นอย่างรวดเร็ว เพื่อหลบเลี่ยงการติดตามของเจ้าหน้าที่ โดยมักจะถูกใช้ในการฉ้อโกงหรือการหลอกลวงในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคอลเซ็นเตอร์หลอกลวงลงทุนหรือหลอกให้โอนเงินไปตามเงื่อนไขต่าง ๆ

ที่น่าห่วงไปกว่านั้น! การใช้บัญชีม้าเหล่านี้ไม่ได้จำกัดอยู่ในระบบธนาคารแล้ว แต่เริ่มขยับมาที่สินทรัพย์ดิจิทัลมากขึ้น เช่น การใช้บัญชีซื้อขายคริปโท หรือ wallet ที่ไม่ใช่ของตัวเอง เพื่อทำธุรกรรมผิดกฎหมาย ซึ่งทำให้การตรวจสอบและติดตามตัวผู้กระทำความผิดทำได้ยาก

นั่นก็เลยทำให้ ก.ล.ต. จับมือกับสมาคมการค้าผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลไทยและผู้ประกอบการธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล กำหนดแนวปฏิบัติร่วมเพื่อตรวจสอบและป้องกันการใช้บัญชีม้าในแพลตฟอร์มต่าง ๆ ให้เข้มงวดมากขึ้น ซึ่งตอนนี้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลทุกแห่งได้เริ่มใช้มาตรฐานนี้กันแล้ว! และมาตรฐานที่วันนี้ก็มีแนวทางปฏิบัติที่จับต้องได้ เช่น การตรวจสอบตัวตนของผู้ใช้บริการอย่างเคร่งครัด การติดตามธุรกรรมที่ผิดปกติ

อย่างไรก็ตาม การจัดการบัญชีม้าในโลกของสินทรัพย์ดิจิทัล ยังสามารถยกระดับให้รัดกุมและเข้มข้นขึ้นได้อีก นี่จึงเป็นที่มาของการปรับปรุงกฎหมายสำคัญ 2 ฉบับ คือ พ.ร.ก. สินทรัพย์ดิจิทัลฯ และ พ.ร.ก. อาชญากรรมทางเทคโนโลยีฯ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2568 และไม่กี่วันถัดมาก็มีผลใช้บังคับ หรือ วันที่ 13 เมษายน 2568 โดยกฎหมายทั้ง 2 ฉบับจะช่วยเสริมการจัดการกับมิจฉาชีพที่ใช้สินทรัพย์ดิจิทัลในการหลอกลวง ฟอกเงิน หรือกระทำความผิดทางการเงินต่าง ๆ

การปรับปรุงกฎหมายครั้งนี้ จะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับมือกับการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัลมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการควบคุมแพลตฟอร์มต่างชาติที่มีพฤติกรรมชักชวนหรือโฆษณาการให้บริการกับผู้ลงทุนในประเทศไทย ซึ่งในส่วนของ ก.ล.ต. จะเป็นผู้กล่าวโทษและส่งเรื่องต่อไปที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อปิดกั้นเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน

นอกจากนี้ ยังช่วยให้การจัดการกับความเสียหายทำได้ดีขึ้นด้วย เพราะกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล จะต้องส่งต่อข้อมูลธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีไปยังระบบ Central Fraud Registry โดยผู้ประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลกำลังเตรียมความพร้อมเชื่อมต่อกับระบบกันอยู่ ทั้งนี้ การมีฐานข้อมูลกลาง จะช่วยให้ทุกฝ่ายในวงการสินทรัพย์ดิจิทัลสามารถติดตามข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมที่มีความเสี่ยง ขณะเดียวกัน ยังช่วยตรวจสอบรายชื่อบัญชีต้องห้ามหรือแบล็กลิสต์ ซึ่งถือเป็นการปิดประตูไม่ให้กลุ่มที่เคยทำผิดกฎหมาย กลับมาเปิดบัญชีใหม่ และลดการหมุนเวียนของบัญชีม้าในระบบได้อีกทางหนึ่งด้วย

อีกจุดที่น่าสนใจก็คือ ถ้ามีธุรกรรมที่ผิดปกติ ผู้ให้บริการสินทรัพย์ดิจิทัลสามารถ “กดเบรก” หรือระงับ ธุรกรรมและส่งต่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ทันที ซึ่งรวมถึงการส่งข้อมูลธุรกรรมไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือ ปปง. เพื่อเร่งขั้นตอน “คืนเงิน” ให้กับผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ!

นอกจากการแก้ไขกฎหมายข้างต้น เทคโนโลยีการตรวจสอบธุรกรรมบน Blockchain ก็เป็นอีกส่วนสำคัญที่จะเข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ธุรกรรมจำนวนมาก เพราะชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงของบัญชีที่มีความเสี่ยงได้แม่นยำมากขึ้น นับเป็นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อป้องกันอาชญากรรมในยุคดิจิทัล

มาถึงบรรทัดนี้ คุณผู้อ่านจะเห็นได้ว่า บัญชีม้าสินทรัพย์ดิจิทัล อาจเป็นเรื่องใกล้ตัวกว่าที่คิด ยิ่งไปกว่านั้น “หากเราไม่รู้หรือไม่ระวังให้ดี” ก็อาจกลายเป็นผู้กระทำผิดได้! เช่น ถ้าปล่อยให้คนอื่นมายืมบัญชีของเราไปใช้ หรือทำผิดกฎหมาย เราอาจต้องรับโทษทั้งจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 300,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำหรับผู้ลงทุนที่กำลังสนใจลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล ควรตรวจสอบให้แน่ใจก่อนทุกครั้งว่า “แพลตฟอร์มที่เราเลือกใช้ มีใบอนุญาตจาก ก.ล.ต. หรือไม่?” ซึ่งสามารถเช็คได้ง่าย ๆ ผ่านเว็บไซต์ www.sec.or.th หรือผ่านแอปพลิเคชัน “SEC Check First”

สำหรับ การปรับปรุงกฎหมายครั้งนี้ ถือเป็นการเพิ่มความมั่นคงและความปลอดภัยให้กับการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล เพราะช่วยลดช่องโหว่ที่มิจฉาชีพจะสามารถใช้ช่องทางนี้ไปหลอกลวงผู้อื่นได้มากขึ้น ใครที่กำลังลงทุน หรือมีแผนจะลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัล อย่าลืม! ระวังตัวและตรวจสอบให้ดีนะค่ะ
